

IML 2009

IML 2009 är allmänna leveransbestämmelser framtagna av IM-föreningen, en branschförening för leverantörer av produkter och tjänster inom elektronik och automation.

Den närmaste motsvarigheten till IML 2009 inom teknikindustrin är produktleveransbestämmelserna NL 09. Båda är avsedda för rena produktleveranser. I flera viktiga avseenden är dock säljarens ansvar mer begränsat i IML 2009 än i NL 09. Detta gäller särskilt reglerna om ansvar för fel men även förseningsreglerna.

Leverans och leveranstid

Leverans enligt IML 2009 ska ske fritt säljarens lager. Leveranstiden regleras i flera punkter och kan räknas utifrån olika alternativ. Om leveranstiden endast är ungefärlig eller inte alls angivits i avtalet, finns även för sådana fall regler om hur den ska beräknas.

Ansvar för försening

Påföljden för leveransförsening är vite. Men för att köparen ska vara berättigad till vite krävs det, att det med hänsyn till omständigheterna skäligen kan antas att köparen lidit skada och att köparen framställt krav på vite genast efter att förseningen inträffat. I de flesta moderna leveransbestämmelser ska vite betalas oavsett skada.

Är de två kraven uppfyllda har köparen rätt till vite med 0,5 % per varje fullbordad vecka på den del av avtalat pris som hänför sig till den del av varan som till följd av förseningen inte kan tas i avsett bruk. Om beloppet som vitet ska beräknas på överstiger 500 000 kr, utgår vite på den överskjutande delen med 0,25 % per vecka. Maximalt vite är 7,5 % av den del av priset som hänför sig till den del av varan som inte kan tas i avsett bruk.

När det maximala vitet är uppnått har köparen rätt att häva efter en sista skälig frist. Om hävning sker, har köparen rätt till ersättning för merkostnaden för ersättningsleverans eller, om någon annan vara inte anskaffats, för kostnader som köparen åsamkats. Hur stort skadeståndet blir anges inte i förseningsreglerna. Istället har IML 2009 särskilda bestämmelser om begränsning av skadeståndsskyldigheten, se vidare nedan.

Ansvar för fel

Ansvarstiden för fel är ett år från leverans. Säljaren ansvarar dock endast för fel som köparen reklamerar skriftligen inom 15 dagar efter det att felet upptäckts eller bort upptäckas. Ansvarstiden för utbytta eller omgjorda delar är bara tre månader.

Köparen ska så snart som möjligt efter varans ankomst göra en mottagningskontroll. Om köparen inte regelmässigt vidtar sådana kontroller vid ankomsten, bör han överväga att skriva bort denna skyldighet.

Huvudregeln är att säljaren ska avhjälpa fel och det ska ske med all skyndsamhet. Säljaren får emellertid välja att i stället återbetala köpeskillingen. För det fall säljaren väljer återbetalningsalternativet ska köparen återlämna varan i väsentligt oförändrat eller oförminskat skick. Om det inte är möjligt får säljaren tillgodoräkna sig ett belopp som motsvarar värdet av det som inte kan återlämnas. Dessutom ska beloppet som ska återbetalas minskas med en skälig ersättning för köparens avkastning och nytta av varan samt med ett belopp motsvarande varans värdeminskning. Reglerna om återbetalning är onödigt krångliga och gör det svårt för köparen att överblicka påföljderna vid eventuellt fel. I praktiken ges säljaren en möjlighet att häva avtalet vad avser felaktig vara, trots att det är säljaren själv som begått ett kontraktsbrott!

För det fall avhjälpande sker delar parterna på transportkostnaderna. Köparen ska ansvara för transporten av felaktiga delar till säljaren, medan säljaren ska ansvara för transporten av utbytt eller reparerad vara till avtalad bestämmelseort. Om avhjälpande sker på plats hos köparen ska köparen betala för reskostnader och traktamente för säljarens personal.

IML 2009 saknar regler om ansvar för åtkomstkostnader. Det medför att säljaren normalt får stå för dessa vid felavhjälpande.

Om säljaren inte avhjälper fel eller i övrigt inte uppfyller sina förpliktelser vid fel, får köparen i likhet med NL 09 häva avtalet om felet är väsentligt. Någon sista skälig frist behöver dock inte sättas ut.

Det finns en regel som begränsar säljarens ekonomiska ansvar vid fel till 15 % av avtalat pris. Detta tycks gälla såväl vid felavhjälpande som i en hävnings-situation.

Felreglerna i IML 2009 avslutas med en friskrivning för säljaren avseende ansvar för produktionsbortfall, utebliven vinst och annan ekonomisk följdförlust.

Produktansvar

Produktansvarsbestämmelsen i IML 2009 reglerar ansvarsfördelningen mellan köpare och säljare, när varan orsakar sakskada dvs. skada på lös och fast egendom. Det är en reglering av ansvarsfördelningen avseende delar av produktansvaret för varan. Som bestämmelsen är formulerad verkar den främst som en regressregel mellan köpare och säljare.

Begränsning av skadeståndskyldigheten

IML 2009 har särskilda regler om begränsning av skadeståndsskyldigheten.

Enligt bestämmelserna om hävning vid försening ska säljaren ersätta köparen för merkostnader/skada. Några beloppsbegränsningar återfinns inte i dessa bestämmelser. Istället hänvisas till generella regler om begränsning av skadeståndsskyldigheten. Enligt dessa ska säljaren ersätta köparen för förutsebar skada med ett belopp som är begränsat till 15 % av det avtalade priset, dock högst 10 basbelopp. Prisbasbeloppet är för år 2011 är 42 800 kr, vilket medför att skadeståndet är maximerat till 428 000 kr.

Betalning och preskription

I IML 2009 finns en särskild preskriptionsregel som anger att anspråk mot säljaren förfaller om domstols- eller skiljeförfarande inte inleds inom två år från varans avlämnande. Den allmänna preskriptionstiden är annars tio år.

Tvist

Tvister som rör säljarens fordran på köparen vid utebliven betalning ska kunna drivas in genom betalningsföreläggande. Tvister som rör värden som understiger tio basbelopp ska avgöras vid allmän domstol.

Övriga tvister ska avgöras genom skiljeförfarande enligt lagen om skiljemän med tillämpning av svensk rätt.